

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Албена Керековска, д.м.

Факултет по обществено здравеопазване

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна,

член на Научно жури съгласно Заповед № Р-109-309/01.06.2018г. на Ректора на
Медицински университет - Варна

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност *“Доцент” в област на висшето образование „7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление „7.4. Обществено здраве“, по специалност „Управление на здравните грижи”* за нуждите на Катедра „Здравни грижи“, УС „Медицинска сестра“ към Факултет „Обществено здравеопазване“ на Медицински университет - Варна, публикуван в ДВ бр.36 от 27.04.2018г.

В обявения конкурс участва един кандидат – гл. ас. **Катя Генова Егурузе, доктор.**

Кандидатът е представил прецизно всички необходими документи за участие в конкурса, съответстващи на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна.

Със заповед № Р-109-421 от 13.07.2018г. на Ректора на Медицински университет – Варна съм определена да изготвя становище по процедурата.

Кратки данни за кариерното развитие на кандидата

Катя Генова завършва средно специално образование по специалност „Медицинска сестра – общ профил“ към ИПЗКССО „Д-р Н. Николаев“ – гр. Варна през 1988г., а през 1995г. тя придобива полувисше медицинско образование по същата специалност към ПМИ – гр. Варна. През 1998г. кандидатката придобива образователно-квалификационна степен “бакалавър” по специалността “Здравни грижи” в Медицински университет – София, а през 2004г. „магистър“ по “Обществено здравеопазване” към Медицински университет – Варна. През 2016г. тя успешно защитава дисертационен труд на тема *„Приносна роля на медицинската сестра в превенцията на карцинома на гърдата“* и придобива образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Управление на здравните грижи“ в МУ - Варна.

Професионалното развитие на кандидатката започва през 1988г. като медицинска сестра във Вътрешно отделение, ПОКБ гр. Добрич. В периода 1993 – 2000г. тя е старша медицинска сестра на III-то Вътрешно отделение, Общинска болница – гр. Добрич, а през 2000 и 2001г. Медицинска сестра във Вътрешно отделение на МБАЛ Добрич АД.

Академичната си кариера стартира през 2001г. като преподавател към Медицински колеж – гр. Добрич, а от 2006г. до 2011г. е преподавател към Катедра “Здравни грижи” на ФОЗ при МУ – Варна. От 2011г. до 2016г. е асистент, а от 2016г. до момента – главен асистент в същата катедра.

През 2014г. гл. асистент Генова придобива специалност „Първични здравни грижи“ в МУ – Варна.

В предоставената от кандидатката справка е посочена информация относно проведени над 40 курса за продължаващо обучение, преобладаващата част от които са пряко свързани с практическата дейност на медицинската сестра, добрата практика в здравните грижи и предоставянето на качествени здравни грижи при пациенти с различни проблеми и заболявания. За професионалното развитие на кандидатката допълнително допринасят и

квалификационните курсове и участието ѝ в семинари в областта на здравното законодателство, интерактивни методи на обучение, международен курс по лидерство в областта на здравните грижи, повишаване на компетенциите по английски език.

Главен асистент Генова има дългогодишен практически опит в областта на здравните грижи. Удостоена е с Първи (2008г.) и Втори (2017г.) сертификат за професионална квалификация за извършване на качествени здравни грижи на Националния съвет по качество на БАПЗГ. Наградена е с две грамоти на ФОЗ, МУ-Варна – за принос в обучението по здравни грижи (2016г.) и за научен принос към сестринството (2017г.), както и с две грамоти и плакет на БАПЗГ за „професионалист по здравни грижи“ – на регионално и национално ниво (2017г.)

Член е на една международна асоциация (Европейската асоциация по общественото здраве) и три български научни дружества и професионални организации - Българската асоциация по общественото здраве, Българското научно дружество по общественото здраве и Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи.

Гл. ас. Генова е ръководител на УС „Медицинска сестра“ към Катедра „Здравни грижи“ от 2017г. Член е на Факултетния съвет на Факултета по общественото здравеопазване на МУ – Варна, а от 2013г. последователно член и Председател на Програмния съвет на специалност „Медицинска сестра“.

Кандидатката има много добра чуждоезикова подготовка - владее и използва свободно в професионалната си и научноизследователска дейност английски и руски езици.

Обща характеристика на научноизследователската и научно-приложната дейност на кандидата

Приложените за участие в конкурса публикации и справки доказват висока научна продуктивност на кандидата. Гл. асистент Катя Генова кандидатства за конкурса с достатъчно по обем научно творчество - с актуална тематика и потенциал за практическа приложимост.

За участие в настоящия конкурс са посочени общо 92 заглавия, 56 от които – реални публикации, разпределени по видове както следва:

- 1 дисертационен труд, представен с автореферат;
- 1 монографичен (хабилитационен) труд;
- 49 пълнотекстови научни публикации, от които:
 - ✓ 40 - в периодични научни списания, 7 от които в чужбина и 15 - от участия в научни форуми;
 - ✓ 9 - в сборници;
- 3 учебника, 2 от които в съавторство;
- 2 учебни помагала - в съавторство.

Кандидатката има и 36 участия в научни форуми, от които 4 са с публикувани резюмета.

Всички публикации са коректно описани и приложени в пълен обем към материалите за конкурса.

Публикациите са в научни издания в чужбина (Русия) и у нас: „Наука через призму времени, Международнѣй научнѣй журнал“; „Международнѣй научно-практическѣй журнал. Forum-nauka.ru“; „Здравни грижи“; „Акушерство и гинекология“; „Социална медицина“; „Здравна икономика и мениджмънт“; „Сестринско дело“; „Здраве и наука“; „Trakia Journal of Sciences“; „Academic Journal. Management and Education“; „Медицински дайджест“; „Scripta Scientifica Medica“; „Scripta Scientifica Salutis Publicae“; „Варненски медицински форум“.

Основните тематични направления в научноизследователската дейност и в научните приноси на гл. асистент Генова са в областта на научната специалност на обявения конкурс, както следва:

1. Сестрински грижи при пациенти с онкологични заболявания

2. Палиативни и хосписни грижи;
3. Обучение на студентите в направление «Здравни грижи»;
4. Ролята на медицинската сестра в съвременното здравеопазване;
5. Вария.

Научната продукция на главен асистент Генова е насочена към значими проблеми в областта на съвременното сестринство и управлението на здравните грижи. Приносите са с преобладаващо оригинален характер – с теоретично и практико-приложно значение.

Изследванията, свързани със сестринските грижи при пациенти с онкологични заболявания, заемат централно място в представените научни трудове и имат оригинален характер – насочени към иновативните методи и въвеждането на нови практики в областта на палиативните и онкологичните сестрински грижи. Описана е ролята на медицинската сестра като част от мултидисциплинарния екип при оказването на грижи за пациенти с онкологични заболявания. Оригинален принос със съществена практическа значимост е разработеният авторски модел на сестринска онкологична грижа, целящ подобряване на качеството на грижите за онкологичните пациенти и улесняване на работата на медицинската сестра в и извън онкологичните структури. Специален акцент е поставен върху контрола на болката, качеството на живот и персонализирания подход в оказването на съвременни сестрински грижи. Представени са добри практики за оказване на онкологична сестринска грижа. Съществен потенциал за практическа приложимост има разработеният и предложен от кандидатката План за сестрински грижи за онкологично болни пациенти. В това тематично направление има редица разработки със съществено теоретично значение. Изяснени са множество нееднозначно използвани термини и основни понятия, характерни за съвременното онкологично сестринство. Анализирани са нормативните документи, отнасящи се до профилактиката на онкологичните заболявания у нас и в чужбина. Проучени са здравните знания, нагласи и поведение на жените по отношение на карцинома на гърдата. Проучена е степента на компетентност на медицинските сестри за работа с жените и техните семейства за профилактика на карцинома на гърдата.

Съществен приносен характер имат и изследванията в областта на палиативните и хосписните грижи. Проследено е историческото развитие на тези грижи. Изяснена е същността им. Подробно са разгледани палиативните и хосписни грижи, предоставяни от медицинските сестри, като акцент е поставен върху контрола на болката, храненето и управлението на симптомите, съпътстващи прогресирането на заболяванията.

От съществено значение за съвременната подготовка и качествено обучение на студентите от специалност „Медицинска сестра“ са проучванията върху в процеса на обучение; нагласите за професионална реализация, изграждане на професионални умения за общуване с пациентите, формиране на умения за работа в екип, изследване на мотивацията за избор на професия и изграждане на визията на съвременната медицинска сестра.

Последното тематично направление, обобщаващо научната продукция и приноси на кандидатата, е в областта на ролята на медицинската сестра в съвременното здравеопазване. Представена е спецификата на сестринските грижи в урологичната и ендокринологична практика. Разгледани са новите възможности за реализацията на сестрата в роботизираната хирургия. Изследвани са компетенциите на медицинските сестри в оказването на всеобхватни грижи в съвременните условия.

Приемам научните приноси, посочени детайлно в справката на кандидатата. Те са коректно определени, отграничени по тематични направления и добре обосновани в приложените документи и научни трудове. Като обобщаваща характеристика на научните трудове подчертавам актуалността на разглежданата тематика, иновативните идеи, приносния характер и потенциала за практическа приложимост на научните резултати.

Доказан е висок личен принос в научните трудове, представени от кандидата. Гл. асистент Генова е самостоятелен или първи автор на 52% от реалните пълнотекстови публикации.

Не са представени данни за цитирания на научните трудове и за публикации с Импакт фактор.

Гл. асистент Генова работи активно и подпомага научната дейност на студенти от специалност „Медицинска сестра“ - като ръководител на научните им изследвания и разработки. Тя участва активно в научни форуми (национални и с международно участие) в областта на обявения конкурс, включително и като модератор на научни събития.

Оценка на монографичния труд

Кандидатката е представила рецензиран монографичен труд по научната специалност на обявения конкурс, идентифициран с международен стандартен номер ISBN, съгласно изискванията на Правилника на Медицински университет – Варна.

Монографията *„Грижи за онкологично болни – предизвикателства за медицинските сестри“* е представена в обем от 135 стандартни страници, разпределени във въведение, пет глави, заключение и библиография. Книгописът съдържа 173 източници, от които 25 на български и 148 на английски език. Съществена част от литературните източници отразяват съвременните тенденции по проблема, което е илюстрация за много добрата литературна осведоменост и актуална информираност на автора.

В книгата се определя мястото на медицинската сестра в мултидисциплинарния екип, оказващ продължителна грижа на онкологично болните. Разработена е методически ролята на медицинската сестра в предоставянето на съвременна онкологична грижа, интегрираща оценка на пациента, обучение на пациента и неговите близки, координация на грижите, директна грижа за пациентите, управление на симптомите и поддържаща грижа. Представени са примери на добри практики в сестринските онкологични грижи. Отдиференцирана е спецификата на грижите при пациенти с различни потребности с различни видове карциноми

Монографичният труд е от съществено значение за развитието на съвременната сестринска персонализирана грижа и ценно ръководство за обучение по онкологично сестринство. Адресиран е преди всичко към медицинските сестри, работещи с онкологично болни, но може да бъде много полезен и за обучението на студентите от специалностите „Медицинска сестра“ и „Акушерка“.

Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Главен асистент Генова има близо 30 години стаж по специалността, над 16 от които - преподавателски стаж. От 2001г. е преподавател по практика в Медицински колеж Добрич, от 2006г. преподавател по практика в Медицински университет Варна, от 2011г. – асистент в Катедра „Здравни грижи“ към ФОЗ – Варна, а от 2016г. - главен асистент в същата катедра. За периода 2015-2017г. кандидатката е административен асистент към Катедра „Здравни грижи“, а от 2017г. и понастоящем – ръководител на УС „Медицинска сестра“.

Средногодишната ѝ аудиторна натовареност е висока (645 ч.) и значително надхвърля приетия в Университета норматив за преподавателска заетост.

Участва в практическото обучение на 11 дисциплини от специалност „Медицинска сестра“, както и в лекционния курс на дисциплините „Сестрински грижи при болни с онкологични заболявания“, „Сестрински грижи за неврологично болни“ и „Сестрински грижи за психично болни“. Участва активно в организацията и провеждането на преддипломния стаж на студентите от Катедра „Здравни грижи“ и като наставник при провеждане на преддипломен стаж по педагогика на студенти от специалност „Управление на здравни грижи“, ОКС „бакалавър“ и „магистър“. Член е на изпитни комисии за провеждане на семестриални и държавни изпити за специалност „Медицинска сестра“. Като член и Председател на

Програмния съвет на специалност „Медицинска сестра“ участва активно в разработването и актуализирането на учебни програми по дисциплини от практически основи на сестринските грижи – общо 17 на брой.

Кандидатката е автор и съавтор на 3 учебника и 2 учебни помагала за студенти от направление „Здравни грижи“.

Научен ръководител е на дипломант от Магистърската програма „Управление на здравни грижи“.

Участвала е като академичен наставник на студентите от специалност „Медицинска сестра“ в периода 2013-2014г. и 2016-2017г. в рамките на два проекта за студентски практики по ОП „Развитие на човешките ресурси“ (2012г. – 2015г.) и ОП: „Наука и образование за интелигентен растеж“ (2016г. – 2018г.). Участва в международен проект по лидерство (управление и планиране) на палиативните грижи, насочен към подобряване качеството на грижите за пациенти със сложни, животозастрашаващи заболявания и техните семейства.

Гл. асистент Генова е преминала специализиран курс по английски език за преподаватели, към Медицински университет-Варна.

Заклучение

Кандидатът за участие в настоящия конкурс покрива изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

Главен асистент Катя Генова предоставя актуална и достатъчна по обем научна продукция с оригинален характер и значим практически принос. Тя има отлична професионална подготовка, дългогодишен практически, учебно-преподавателски, организационен и научноизследователски опит.

Цялостната оценка на професионалното развитие, учебно-преподавателската активност, научните изяви и принос, организационния опит и утвърдения авторитет на кандидата ми дават основание да дам положително становище и убедено да предложа на членове на Научното жури да изберат главен асистент Катя Генова Егурузе за академичната длъжност „Доцент“ в област на висшето образование „7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление „7.4. Обществено здраве“, по специалност „Управление на здравните грижи“ за нуждите на Катедра „Здравни грижи“, Учебен сектор „Медицинска сестра“ към Факултет по обществено здравеопазване, Медицински университет - Варна.

30. 07. 2018 г.

Гр. Варна

Член на Научното жури:

/Проф. д-р Албена Керековска, д.м./